

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z WIEDZY O KULTURZE

Dopuszczający

Uczeń:

- zna i stosuje główne pojęcia przedmiotu „wiedza o kulturze” (cywilizacja, kultura, sztuka, dzieło sztuki, epoka, styl, konwencja, kierunek artystyczny, tradycja, klasyka);
- wymienia epoki, style, kierunki i dziedziny w historii kultury;
- wymienia czołowych twórców (polskich i europejskich), wskazuje ich zasługi dla rozwoju kultury
- podaje cechy charakterystyczne dla kultury danej epoki
- wymienia główne znaki, symbole oraz tradycje europejskiego kręgu kulturowego i polskiej kultury narodowej
- zna dwudziestowieczne dzieła reprezentujące różne dziedziny sztuki (literaturę, architekturę, plastykę, muzykę, teatr, fotografię, film, sztukę nowych mediów);
- zna najważniejsze zabytki ogólnoswiatowego, europejskiego, polskiego i regionalnego dziedzictwa kulturowego, regionalne zabytki, zwyczaje ;
- identyfikuje cechy typowe dla znanych sobie stylów artystycznych (dawnych i współczesnych);
- analizuje film lub spektakl teatralny, posługując się podstawowym i pojęciami z zakresu właściwej dziedziny sztuki;
- wymienia różne formy mediów kultury (słowo mówione, pismo, książka, obraz malarski, fotografia film, program telewizyjny, spektakl teatralny);
- przedstawia (w dowolnie udokumentowanej formie) własne doświadczenia kulturalne;
- wypowiada się
- w mowie i piśmie
- na temat wytworów kultury i ludzkich praktyk w kulturze (zachowań, obyczajów, przedmiotów materialnych, dzieł sztuki);
- wypowiada się na temat dzieła sztuki, używając takich pojęć, jak: forma, kompozycja, funkcja, nadawca, odbiorca, użytkownik, znaczenie, kontekst, medium;

Dostateczny

Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wskazuje różnice znaczeniowe między głównymi pojęciami kulturowymi (cywilizacja, kultura, sztuka, dzieło sztuki);
- odróżnia pojęcie kultury rozumianej jako dorobek artystyczny od kultury rozumianej jako całokształt dorobku ludzkości, ze zrozumieniem używa określeń: kulturowy i kulturalny;
- posługuje się pojęciami: kultura popularna, ludowa, masowa, wysoka, narodowa, zglobalizowana, subkultura;
- dostrzega wielowymiarowość kultury;
- nazywa/wymienia i charakteryzuje znane z historii sztuki style, kierunki, zjawiska artystyczne; zna ich prekursorów oraz przełomowe dzieła;
- wykazuje wobec dzieł sztuki postawę refleksyjną i wartościującą; podejmuje próbę samodzielnej analizy, interpretacji i oceny wybranego tekstu kultury;
- analizuje temat dzieła oraz treści i formę, wykorzystując podstawowe wiadomości o stylach i epokach z różnych dziedzin sztuki;
- zna główne typy stylów w historii sztuki (np. styl danego twórcy, prądu, szkoły artystycznej, epoki);
- wyjaśnia, na czym polegają różne formy kontaktu z kulturą (odbiór bierny, aktywny, konsumpcja, produkcja, twórczość, użytkowanie, uczestnictwo, animacja);

- charakteryzuje podstawowe media kultury (słowo, obraz, dźwięk, widowisko);
- interpretuje praktyki kultury z najbliższego otoczenia (klasa, szkoła, dom, osiedle, podwórko, miasto, kościół, stadion piłkarski);
- samodzielnie wyszukuje informacje na temat kultury w różnych mediach, bibliotekach;

Dobry

Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dostateczną, a ponadto:

- interpretując wytwory kultury, stosuje rozróżnienie pojęcia kultury rozumianej jako dorobek artystyczny oraz kultury rozumianej jako całokształt dorobku ludzkości;
- wskazuje związki współczesności ze starożytnością oraz kolejnymi epokami w dziejach kultury; dostrzega i objaśnia konteksty związane z interpretacją wybranych tekstów kultury;
- wskazuje podobieństwa i różnice między sztuką różnych epok;
- zna charakterystyczne zjawiska kultury współczesnej (np. wielostykowość, audiowizualność, synkretyzm);
- wskazuje różne funkcje dzieła sztuki (np. estetyczną, komunikacyjną, społeczną, użytkową, kultową, poznawczą, ludyczną);
- w analizowanych tekstach kultury rozpoznaje środki artystycznego wyrazu i określa ich funkcje;
- na wybranych przykładach wyjaśnia zjawisko intertekstualności w sztuce;
- porównuje różne sposoby artystycznego kreowania tych samych motywów, tematów, idei w sztuce;
- podaje przykłady artystów najsłynniejszych w dziejach kultury, wyjaśnia, na czym polega przełomowy charakter ich twórczości;
- wymienia przykłady dóbr kultury (światowej, narodowej, regionalnej), określa ich znaczenie oraz sposoby ochrony;
- porządkuje wytwory kultury (zachowania, zwyczaje, normy moralne, wytwory materialne, dzieła sztuki) w kontekście grup społecznych, w których są tworzone i odbierane (rodzina, rówieśnicy, społeczność lokalna, naród);

Bardzo dobry

Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę dobrą, a ponadto:

- sytuuje wybrane dzieła sztuki w kontekście historyczno-kulturowym, określa ich związek z epoką i stylem artystycznym; formułuje sądy/komentarze wartościujące na temat omawianych tekstów kultury; odczytuje ich dosłowne, symboliczne i metaforyczne znaczenie;
- potrafi odnosić elementy kultury (zachowania, zwyczaje, praktyki, przedmioty materialne, dzieła sztuki) do kategorii takich jak: czas, przestrzeń, grupa społeczna (rodzina, rówieśnicy, społeczność lokalna, naród);
- wymienia środki wyrazu właściwe poszczególnym dziedzinom sztuki;
- wskazuje przykłady, motywy współczesnego nawiązywania do tradycji poszczególnych epok;
- uczestniczy w różnych formach życia kulturalnego w szkole/poza nią;
- charakteryzuje i wartościuje nowe zjawiska artystyczne/paraartystyczne w kulturze (np. happening, graffiti, kultura klubowa, blogi, hip-hop itd.);
- interpretuje, waloryzuje wybrane teksty kultury; określa ich rodzaj, środki artystycznego wyrazu, wskazuje konteksty interpretacyjne;
- charakteryzuje i uzasadnia przyczyny popularności, ponadczasowości wybranych twórców kultury oraz ich dzieł;
- dokonuje analizy oraz interpretacji porównawczej tekstów kultury różnych epok; formułuje i weryfikuje hipotezy oraz wnioski interpretacyjne;

- wskazuje relacje między kulturami: lokalną, regionalną, narodową i europejską, ujawniające się w konkretnych dziełach sztuki i praktykach kultury;
- dba o ład i estetykę otoczenia, otacza opieką elementy dziedzictwa kulturowego;

Celujący

Uczeń spełnia wymagania określone na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- wykazuje duże zaangażowanie na lekcjach wiedzy o kulturze, szczególnie w realizacji projektów związanych z treściami przedmiotu;
- wykorzystuje poznane pojęcia do charakterystyki kultury własnego regionu;
- przygotowuje prezentację lub inną formę wypowiedzi multimedialnej
- blog, forum, strona WWW
- na tematy związane z kulturą lokalną i regionu;
- aktywnie uczestniczy w szkolnym/pozaszkolnym życiu kulturalnym (organizacja i współorganizacja imprez kulturalnych, działalność w Samorządzie Uczniowskim, współpraca z lokalnymi mediami, kulturalna akcja charytatywna);
- organizuje proste działania o charakterze kulturalnym (np. spotkanie z twórcą kultury, przedsięwzięcie artystyczne);
- współpracuje z osobami/instytucjami związanymi z kulturą;
- uprawia i popularyzuje własną twórczość, określa jej charakter, wskazuje źródła inspiracji;
- prowadzi i dokumentuje działania związane z aktywnością kulturalną i samokształceniem kulturowym.